

CORONAVIRUS

Zweden, immuun voor de tweede golf of stilte voor de tweede storm?

Ons land telt nu al meer coronagevallen dan Europees 'zorgenkind' Zweden. Daar blijven de cijfers dalen. Maar Zweedse experts zijn verdeeld over wat het land te wachten staat.

Maxie Eckert

Zaterdag 1 augustus 2020 om 0.00 uur

<p id="U5034098393556AD">Aan het strand in Gotland, waar het aantal coronabesmettingen vorige week steeg tot 40 per 100.000 inwoners. getty </p>

Aan het strand in Gotland, waar het aantal coronabesmettingen vorige week steeg tot 40 per 100.000 inwoners. © getty

De 'Zweedse aanpak' van de coronacrisis verdeelt experts in binnen- en buitenland. Vandaag hebben de voorstanders van het Zweedse model – geen harde lockdown, een appel aan de burgerzin om af-

stand te houden, handen te wassen en extra voorzichtig te zijn met kwetsbare personen – de cijfers aan hun kant. Anders dan in ons land en onze buurlanden blijven de coronacijfers er dalen. Zweden heeft intussen zelfs minder nieuwe gevallen dan België, in absolute aantallen en per inwoner (zie grafiek).

Anders dan Zweden zien de andere Scandinavische landen de nieuwe gevallen weer toenemen, al zitten Denemarken, Finland en Noorwegen (nog) op een véél lager niveau dan België en Zweden. Hebben de Zweden dus gelijk met hun aanpak? Zien de Zweden hun besmettingen niet stijgen doordat er geen inhaalfeestjes en -bbq's worden georganiseerd?

Aan een verschil in testbeleid kan het niet liggen dat Zweden er beter voorstaat dan België. Het aandeel positieve resultaten onder alle tests – een belangrijke indicator voor hoe breed er wordt getest en dus hoe groot het dark number is – ligt in beide landen tussen 3 en 4 procent.

Sinds eind juni daalt het aantal bevestigde gevallen in Zweden, terwijl het bij ons weer een vlucht neemt. In cijfers uitgedrukt: het reproductiecijfer R, dat zegt hoeveel andere personen één patiënt besmet, ligt in Zweden onder 1. Bij ons zit R sinds begin juli weer boven 1 (de laatste schatting ligt bij 1,3). Wij zitten met een sneeuwbaaleffect van besmettingen, de Zweden niet.

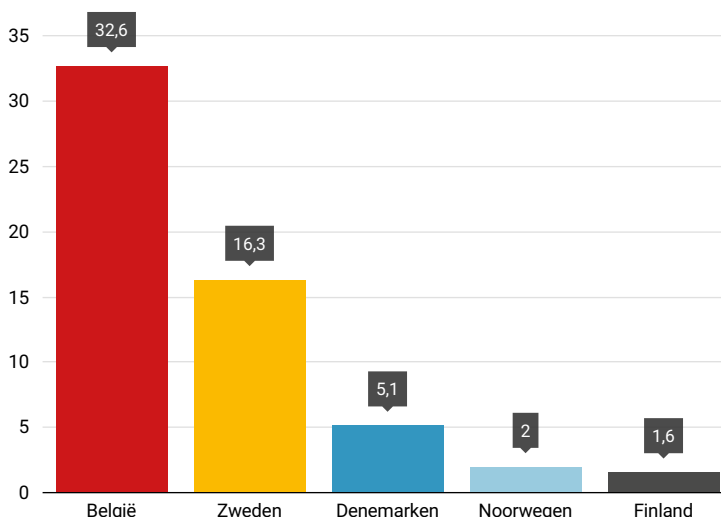
Geen oversterfte meer

De dalende trend in Zweden is al veel langer bezig dan juni, beklemtoont Anna Mia Ekström, die als professor aan het Karolinska Instituut in Stockholm gespecialiseerd is in de epidemiologie van infectieziekten. 'Sinds eind april daalt de sterfte door covid-19', zegt ze. 'Dat het aantal bevestigde gevallen toch is blijven stijgen, heeft te maken met de almaar ruimere testing. De evolutie van het aantal nieuwe gevallen zegt dus eigenlijk niet zoveel over wat er gaande is.'

Ekström zit op de lijn van de staatsepidemioloog Anders Tegnell. Ze wijst erop dat het na verloop van tijd almaar beter is gelukt om de kwetsbaarste groepen te beschermen. Het aantal nieuwe gevallen onder de 80-plussers piekte inderdaad midden april en zakte daarna. 'Er liggen nu nog maar weinig mensen op intensieve zorg', zegt Ekström. Sinds eind juni is er ook geen sprake meer van oversterfte. Vandaag treft het virus in Zweden vooral de twintigers, dertigers en veertigers, precies de volwassenen die er het minste last van hebben.

Incidentie op 26 juli

Aantal bevestigde gevallen per miljoen inwoners op basis van het 3-daags gemiddelde

Bron : Sciensano, Folkhälsomyndigheten, CMMID (London School of Hygiene & Tropical Medicine), ECI

De maatstaaf die Ekström en andere voorstanders van het Zweedse model hanteren voor een succesvolle controle van het virus, verschilt van hoe andere landen naar de verspreiding van sars-CoV-2 kijken. In Zweden kijken ze naar kwalijke gevolgen van de verspreiding, zoals de overbelasting van de gezondheidszorg en de oversterfte. Hier is het doel om het virus in alle leeftijds- en bevolkingsgroepen in te dijken en te smoren.

Ekström maakt zich wel sterk dat het in Zweden niet tot een echte, grote tweede grote golf zal komen. Veeleer zullen er volgens haar kleinere brandhaarden zijn die lokaal geblust kunnen worden. 'We gaan er ook van uit dat een behoorlijk deel van de bevolking beschermd is doordat ze de infectie al hebben doorgemaakt.'

Dat laatste – de vraag hoelang iemand beschermd is na een sars-CoV-2-infectie – is nog niet uitgeklaard. Intussen blijkt dat het virus in bepaalde delen van Zweden wel degelijk blijft circuleren.

In de regio rond Göteborg waren er vorige week minder gevallen dan de week ervoor, maar nog altijd 21 nieuwe gevallen per 100.000 inwoners. Het eiland Gotland, ten zuiden van Stockholm, ziet de cijfers stijgen. Vorige week werden er 40 nieuwe gevallen per 100.000 inwoners gemeld.

Ter vergelijking: de provincie Antwerpen zat vorige week aan 63 nieuwe gevallen per 100.000 inwoners. De week voordien waren dat er 27. Artsen, provinciebestuur en overheid waren gealarmeerd en begonnen koortsachtig naar de Antwerpse clusters te zoeken.

Ekström is er gerust in dat als de twintigers, dertigers en veertigers na de zomervakantie weer meer bij elkaar zitten, het virus niet zodanig aan kracht wint dat het toch weer overspringt op de kwetsbare groepen. 'In Zweden weet nu iedereen dat je afstand moet houden van ouderen. We zijn hier ook niet zo moe van maatregelen als de landen die wél in strikte lockdown zijn gegaan. Dus het is voor ons makkelijker om de regels vol te houden.'

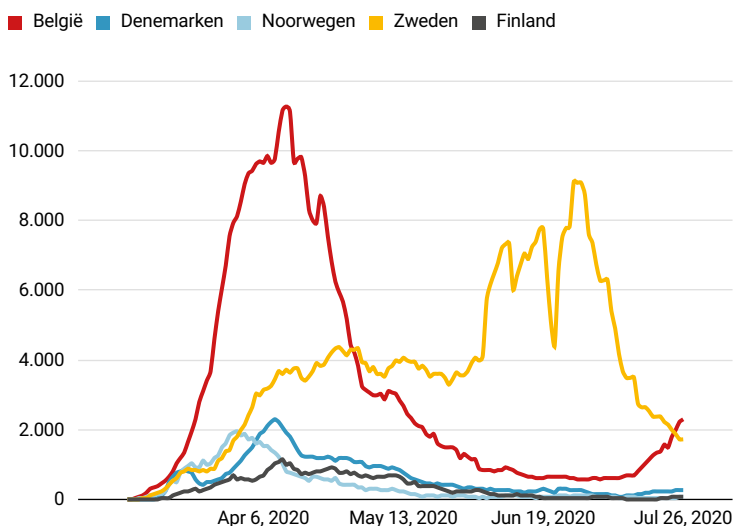
De Belgische onderzoekster Nele Brusselaers, ook epidemiologe aan het Karolinska Instituut in Stockholm, is veel minder optimistisch. ‘Het land profiteert nu van het vakantie-effect. Tussen midden juni en begin augustus zitten veel Zweden in de eenzame natuur. Het is dan zeer rustig in de steden. Er vinden nu gewoonweg minder super-spreadingevents plaats. Veel Zweden gaan als het ware in zomerquarantaine.’

Over anderhalve week zullen de eerste scholen weer hun deuren openen, zegt Brusselaers, en gaat iedereen weer aan de slag. ‘Ik houd mijn hart vast. Er zijn bedrijven die al hebben gezegd dat ze telewerken niet langer zullen toestaan. Ook de maatregelen die scholen nemen om besmettingen te voorkomen, zijn minimaal. Vergeet niet dat ook jonge mensen en kinderen zwaar ziek kunnen worden, en dat een deel van de patiënten lang klachten blijft hebben.’

‘Zweden heeft in de epidemie nooit de lage cijfers van de andere Scandinavische landen gehaald. Hoewel die dezelfde cultuur delen, bijvoorbeeld wat menselijk contact en de bevolkingsdichtheid betreft. De tweede golf in Zweden zal op een hoog niveau starten, hoger dan de tweede golf in België.’

Bevestigde covid-19-gevallen in Scandinavië

Evolutie van 1 maart tot en met 26 juli 2020, op basis van het 7-daags gemiddelde

DS Infografiek Bron: ECDC, Ourworldindata.org

Gemaakt met LocalFocus

Verschenen op zaterdag 1 augustus 2020

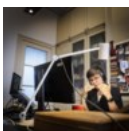

MAXIE ECKERT

Maxie Eckert is redactrice binnenland bij De Standaard.

Meer artikels van Maxie Eckert >
(<https://www.standaard.be/auteur/maxie-eckert>)

LEES MEER

01/08/2020 | Cathy Berx: ‘De avondklok ondemocratisch? Je hebt maar één absoluut grondrecht: het recht op leven’